

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

24 septembrie 2014

mun.Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Nicolae Gordilă,

Judecători - Elena Covalenco, Ion Guzun,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat împotriva sentinței Judecătorei Dondușeni din 30 august 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 martie 2014 de inculpata

Jitaru Emilia Ivan, născută la 03 februarie 1963, originară din s.Frasin, r-nul Dondușeni, domiciliată în s.Tîrnova, r-nul Dondușeni.

Termenul examinării cauzei:

1. 01.04.2013 - 30.08.2013 - prima instanță,
2. 25.09.2013 - 20.03.2014 - instanța de apel,
3. 18.06.2014 - 24.09.2014 - instanța de recurs.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Dondușeni din 30 august 2013, Jitaru Emilia a fost condamnată în baza art.327 alin.(1) Cod penal la amendă în mărime de 300 unități convenționale, ceia ce constituie 6000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice în cadrul întreprinderilor, instituțiilor de stat pe un termen de 2 ani, iar în baza art.332 alin.(1) Cod penal la amendă în mărime de 400 unități convenționale, ceia ce constituie 8000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice în cadrul întreprinderilor, instituțiilor de stat pe un termen de 2 ani.

În temeiul art.84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor principale și complimentare aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 500 unități convenționale, ce constituie 10000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice în cadrul întreprinderilor, instituțiilor de stat pe un termen de 3 ani.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Jitaru Emilia, activînd în funcția de contabil șef al primăriei s.Tîrnova, r-nul Dondușeni, numită în această funcție prin dispoziția primarului nr.12 din 28.02.2005, fiind în acest mod persoană publică, abilitată, în conformitate cu fișa postului a contabilului șef a primăriei, cu atribuții de asigurare a organizării corecte a evidenței contabile, în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr.113 din 27.04.2007 și altor acte normative, ce reglementează domeniul respectiv, asigură controlul asupra utilizării corecte și cu economie a mijloacelor financiare, supravegherea gestionării mijloacelor financiare, conform destinației în baza planurilor de finanțare, întocmirea și prezentarea tuturor rapoartelor financiare trimestriale și anuale, etc., contrar atribuțiilor de serviciu, folosind situația de serviciu în interes personal și material, manifestate prin crearea intenționată a situației legale, în vederea neîntreruperii stagiului necesar de cotizare pentru obținerea ulterioară a dreptului la pensie, pentru angajații primăriei s.Tîrnova, r-nul Dondușeni, Jitaru Vasile, care este soțul acesteia și Lupu Ion, a efectuat trecerea, ilegală, la cheltuieli a salariului acestora pentru perioadele, în care nominalizații de fapt nu au activat, fapte cunoscute cu

certitudine de aceasta, și anume pentru Lupu Ion în baza listelor de plată a salariului nr.136 din 14.08.2006; nr.153 din 14.09.2006; nr.174 din 12.10.2006 și nr.188 din 14.11.2006 a efectuat trecerea ilegală la cheltuieli a salariului în sumă totală de 2275,73 lei pentru perioada de activitate a acestuia în lunile iulie-octombrie 2006 în funcția de conducător artistic la Casa de cultură, și pentru Jitaru Vasile în baza listelor de plată a salariului nr.216 din 15.12.2008; nr.11 din 16.01.2009; nr.22 din 09.02.2009; nr.47 din 06.03.2009; nr.63 din 09.04.2009; nr.88 din 07.05.2009; nr.39 din 09.03.2010; nr.67 din 13.04.2010; nr.79 din 10.05.2010; nr.103 din 10.06.2010; nr.137 din 12.07.2010; nr.150 din 10.08.2010; nr.167 din 10.09.2010; nr.187 din 12.10.2010; nr.199 din 11.11.2010; nr. 232 din 08.12.2010; nr.11 din 10.01.2011; nr.24 din 08.02.2011; nr.87 din 11.04.2011; nr.110 din 13.04.2011; nr.188 din 13.10.2011; nr.216 din 11.11.2011; nr. 235 din 15.12.2011; nr.7 din 09.01.2011 a efectuat trecerea ilegală la cheltuieli a salariului în sumă totală de 13807,39 lei pentru perioada de activitate a acestuia în lunile noiembrie anului 2008 - aprilie 2009, februarie 2010 - aprilie 2011 și septembrie - decembrie 2011 în funcția de paznic la Casa de nunți a Primăriei com.Țîrnova, r-nul Dondușeni, perioadă de timp în care cet.Lupu Ion și Jitaru Vasile în realitate nu s-au aflat la locul de muncă, fiind plecați peste hotarele R.Moldova, prin care fapt a prejudiciat interesele Primăriei s.Țîrnova, r-nul Dondușeni, adică interesele publice, în sumă totală de 16083,12 lei.

Tot ea, activînd în aceiași funcție, avînd aceleași atribuții de serviciu, continuîndu-și intenția sa criminală, contrar atribuțiilor de serviciu, folosind intenționat situația de serviciu în interes material și personal, ilegal a efectuat calculele reținerilor contribuțiilor individuale de asigurare socială obligatorie din remunerarea muncii cet.Lupu Ion, pentru perioada de activitate a acestuia în lunile iulie-octombrie 2006 în funcția de conducător artistic la Casa de cultură din s.Țîrnova, r-nul Dondușeni și pentru cet.Jitaru Vasile, care este soțul acesteia, pentru perioadele de activitate a ultimului în lunile noiembrie 2008 - aprilie 2009, februarie 2010 - aprilie 2011 și septembrie - decembrie 2011 în funcția de paznic la Casa de nunți a Primărie s.Țîrnova, r-nul Dondușeni, perioada de timp în care aceștia în realitate nu s-au aflat la locul de muncă, fiind plecați peste hotarele R.Moldova, calcule, pe care ilegal le-a inclus în declarațiile persoanei asigurate I.Lupu pentru anul 2006 și declarațiile persoanei asigurate V.Jitaru pentru anul 2008-2011, care, ulterior, fiind prezentate la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Dondușeni au servit drept temelie la efectuarea neîntemeiată a calculelor asigurărilor sociale, garantate de stat și fondurilor de retribuire a muncii pentru angajații primăriei I.Lupu și V.Jitaru, inclusiv și pentru perioadele absenței acestora de la serviciu.

3. Împotriva sentinței a declarat apel inculpata, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care să-i fie aplicate prevederile art.55 Cod penal cu liberarea de răspundere penală și tragerea la răspundere contravențională, motivînd că la numirea pedepsei, instanța de judecată nu a ținut cont de faptul, că vina și-a recunoscut-o, se căiește sincer de cele comise, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, anterior nu a fost judecată, se caracterizează pozitiv, este angajată în cîmpul muncii și este unicul întreținător al familiei, deoarece soțul nu are un loc de muncă. Ulterior, la 29.01.2014, inculpata a depus apel suplimentar, solicitînd casarea sentinței, pronunțarea unei noi hotărîri, prin care să fie achitată, invocînd că primăriei s.Țîrnova nu a adus nici un prejudiciu, real a lucrat în locul soțului pe perioada absenței acestuia, lucru ce după părerea ei poate fi dovedit; nu cunoștea despre lipsa la lucru a lui I.Lupu și nu avea nici o înțelegere cu acesta referitor la calcularea salariului, în acest sens neexistînd nici o probă, iar salariu pentru I.Lupu nu ea l-a calculat și eliberat, fiind primit de cet.V.Bodorin, fapt ce poate fi demonstrat prin numirea expertizei grafoscopice; nevinovăția sa poate fi demonstrată și prin audierea martorilor I.Lupu,

V.Jitaru, V.Bodorin, E.Gîsca, totodată invocînd că cererea de apel inițială a fost scrisă nu de ea, ci de o persoană necompetentă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 martie 2014, a fost admis apelul inițial și cel suplimentar, casată parțial sentința, cu adoptarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Jitaru Emilia s-a considerat condamnată în baza art.327 alin.(1) Cod penal, la amendă în mărime de 200 unități convenționale, ce constituie 4000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice în cadrul întreprinderilor, instituțiilor de stat pe un termen de 2 ani.

În conformitate cu art.53 lit.g) Cod penal, Jitaru Emilia a fost liberată de răspunderea penală pentru săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.332 alin.(1) Cod penal cu încetarea procesului penal, în baza art.332 alin.(1) Cod de procedură penală și art.60 Cod penal, din motivul intervenirii prescripției tragerii la răspunderea penală.

În motivarea soluției date instanța de apel a indicat că, în urma analizei detaliate și minuțioase a probelor administrate în cauză, inclusiv și a declarațiilor inculpatei și a martorilor E.Gîscă, V.Lupu, V.Bodorin date în ședința instanței de apel, a constatat că prima instanță corect a concluzionat asupra vinovăției acesteia, stabilind că aceasta, activînd în funcție de contabil șef a primăriei, a efectuat trecerea ilegală la cheltuieli a salariului lui V.Jitaru și I.Lupu pentru perioadele în care aceștia de fapt nu au activat, pe care le-a inclus în declarațiile persoanei asigurate, care, ulterior, au fost prezentate la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Dondușeni, servind drept temei la efectuarea neîntemeiată a calculelor asigurărilor sociale garantate de stat și fondurilor de retribuire a muncii pentru angajații primăriei, pentru perioadele absentării de la serviciu, și corect a ajuns la concluzia că în acțiunile lui E.Jitaru persistă elementele infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(1) Cod penal și art.332 alin.(1) Cod penal.

La acest capitol, instanța de apel a reținut că, fiind audiată în instanța de fond, inculpata E.Jitaru a recunoscut vina, menționînd că contabilul șef are ca atribuții exercitarea bugetului, rapoarte financiare, că conform atribuțiilor de serviciu, dînsa, ca contabil șef, verifica și semna listele de plată, că odată cu calcularea salariului se calculează și contribuțiile individuale de asigurare social obligatorie, care sînt semnate de către ea în virtutea funcției și sînt prezentate la Casa Teritorială Dondușeni, declarații care au servit drept temei la calcularea asigurărilor sociale și fondurilor de retribuire a muncii angajaților V.Jitaru și I.Lupu.

Instanța de apel a apreciat critic declarațiile martorilor V.Lupu și E.Gîscă date în ședința instanței de apel, reținînd declarațiile acestora date în prima instanță, potrivit căroră V.Lupu a indicat că salariul soțului în perioada cînd acesta era plecat peste hotarele republicii îi era eliberat ei de către E.Jitaru, iar E.Gîscă – că tabelele de pontaj erau verificate de către contabilul-șef E.Jitaru, că salariul în cazul lui I.Lupu îl primea soția acestuia, iar în cazul lui V.Jitaru – inculpata, care nu aveau procure în acest sens.

De asemenea, instanța de apel a conchis că argumentul apărării, precum că în cauză nu este prezentă paguba considerabilă, element obligatoriu pentru prezența laturii obiective a infracțiunii de abuz de serviciu, din motiv că, pentru primăria s.Tîrnova suma de 16063,12 lei nu este considerabilă, a fost interpretată eronat, deoarece daunele în proporții considerabile vizează interesele publice, sau drepturile și interesele ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice. Prin urmare, interesele publice invocă un tratament larg – tot care potrivit legii privește autoritățile publice, instituțiile publice, întreprinderile publice, adică res publicus – administrarea, folosirea și exploatarea bunurilor de proprietate publică, managementul public. Astfel, daunele aduse intereselor

publice prin infracțiunea de abuz de serviciu pot fi atât de ordin patrimonial, cât și nepatrimonial.

În acest context, instanța de apel a reținut că, potrivit rechizitoriului, inculpatei i se incriminează anume cauzarea de daune considerabile, ce s-a manifestata prin prejudicierea intereselor primăriei, adică interesele publice.

Reieșind din cele menționate, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a ajuns la concluzia că probele administrate în cauză, verificate și cercetate minuțios sînt pertinente și concludente, și dovedesc vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunilor incriminate. Totodată, instanța a concluzionat că în privința inculpatei nu pot fi aplicate prevederile art.55 Cod penal, deoarece aceasta a comis nu o infracțiune, dar două, mai mult dînsa nu recunoaște vina, iar în astfel de împrejurări încetarea procesului penal și tragerea la răspundere contravențională nu se aplică.

Concomitent, instanța de apel a considerat că procesul penal pe art.332 alin.(1) Cod penal urmează a fi încetat, în temeiul art.60 alin.(1) lit.a) Cod de procedură penală, pe motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală dat fiind că, potrivit art.16 Cod penal, infracțiunea incriminată face parte din categoria celor ușoare, iar din momentul comiterii ei - 2006-decembrie 2011, au expirat mai mult de 2 ani.

5. Împotriva hotărîrilor judecătorești nominalizate a declarat recurs ordinar inculpata, care invocînd temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri de achitare, pe motiv că faptele sale nu întrunesc elementele infracțiunii incriminate, precum și concluzia instanțelor care au interpretat eronat că a recunoscut vina, de fapt a recunoscut doar că a primit salariul pentru soțul său care la acel moment era plecat peste hotare.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținînd cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, la care face referire recurenta, hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Raportînd norma dată la situația în cauză, Colegiul concludă că acest temei nu și-a găsit confirmare, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurent.

Sub aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțeleg acele cazuri cînd s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura causală dintre acestea).

Colegiul constată că instanța de fond și de apel, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, au examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificîndu-le sub aspectul pertinentei și concludenței, atât pe cele obținute în procesul urmăririi penale, cât și în cadrul ședințelor de judecată, fapt ce face ca concluzia despre vinovăția lui E.Jitaru în comiterea infracțiunii imputate, să fie justă și întemeiată, acțiunile acesteia fiind corect calificate în baza art.327 alin.(1) și art.332 alin.(1) Cod penal penal.

Conținutul probelor și valoarea lor probatorie este analizată detaliat și minuțios în textul hotărîrilor instanțelor de fond, și anume declarațiile martorilor E.Gîscă, V.Lupu, V.Bodorin și actele cauzei - tabelele de evidență a timpului de muncă și listele de achitare a salariului angajaților primăriei pe anii 2006-2011, notele justificative privind plata

salariilor, indemnizațiilor și achitarea contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală angajaților primăriei pe anii 2006-2011, actul reviziei economico-financiară efectuată la primărie pe anii 2006-2012, prin care s-a constatat faptul cauzării prejudiciului primăriei în valoare totală de 16083,10 lei, probe ce nu trezesc careva dubii și care cert dovedesc vinovăția lui E.Jitaru în cele incriminate.

Argumentele invocate de recurentă în recurs referitor la faptul că instanțele de fond nu au apreciat la justa valoare probele cauzei, inclusiv declarațiile martorilor V.Borodin, V.Lupu, E.Gîscă, prin care se demonstrează că dînsa nu era la curent și nu a determinat situația legată de achitare a salariului lui I.Lupu pe perioada aflării acestuia peste hotare, nu pot fi reținute, pe motiv că declarațiile acestor martori date în instanța de apel au fost apreciate critic, iar din declarațiile acestora date la urmărirea penală și în prima instanță întocmai se dovedește contrariul.

În acest context, Colegiul menționează că temeiurile invocate de recurentă, privind modul de apreciere a probelor, nu se încadrează în cele prevăzute de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală. Mai mult, aprecierea probelor ține de examinarea cauzei în fapt și în drept fie în instanța de fond, fie în instanța de apel, și dezacordul unei părți în acest sens nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărîri de condamnare sau de achitare.

Referitor la argumentele recurente, precum că în cauză nu este prezentă paguba considerabilă, element obligatoriu pentru prezența laturii obiective a infracțiunii de abuz de serviciu, din motiv că pentru primăria s.Tîrnova suma de 16063,12 lei nu este considerabilă, Colegiul penal atestă că instanța de apel a verificat argumentele date și corect le-a respins, argumentînd detaliat și motivat temeiurile care au dus la respingerea acestora, soluție descrisă la pct.4 al prezentei decizii. Totodată, Colegiul penal menționează că inculpata este învinuită în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(1) Cod penal cu următoarele semne calificative – folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, în interes material ori în alte interese personale, *cu cauzarea de daune în proporții considerabile intereselor publice*. Deci, în cazul dat, quantumul prejudiciului material cauzat primăriei, care este o instituție publică, nu influențează la calificarea acțiunilor inculpatei.

La fel, Colegiul penal consideră corectă concluzia instanței de apel referitor la încetarea procesului penal în privința lui E.Jitaru în baza art.332 alin.(1) Cod penal, conform art.60 alin.(1) lit.a) Cod penal, din motivul expirării termenului tragerii la răspunderea penală, deoarece cert s-a constatat că din momentul comiterii infracțiunii au expirat mai mult de 2 ani.

Astfel, Colegiul constată că în cauză s-au stabilit toate elementele componente ale infracțiunii incriminate inculpatei și ca urmare, temeiul stipulat în pct.8) alin (1) al art.427 Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de către recurentă.

Prin urmare, argumentele recurente, precum că în acțiunile ei lipsesc elementele infracțiunii imputate, sînt neîntemeiate și contravin actelor cauzei. Nerecunoașterea vinovăției de către aceasta nu echivalează cu achitarea ei, de vreme ce există probe pertinente și concludente care, în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatei în săvîrșirea infracțiunilor imputate.

Astfel, analizînd materialele cauzei și hotărîrile judecătorești atacate, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept ce ar afecta legalitatea acestora. Decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea

apelului, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

În conformitate cu art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrilor, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În atare situație, Colegiul penal constată că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar și, potrivit legii, se impune inadmisibilitatea lui, fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpata Jitaru Emilia, împotriva sentinței Judecătorei Dondușeni din 30 august 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 martie 2014, în propria ei cauză penală, fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 22 octombrie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Ion Guzun